

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/18705

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 6 / 9

30 Mart 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-18705)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 17.03.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-29710 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın tarafıma tevcih ettiği 7/18705 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (1 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Bşk. Başbakanlık

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18705)**

Sorular 1, 2:

Mavi Akım formülünde düzeltme için Rusya Federasyonu ile yapılan görüşmeler safhasında, 2001 ve 2002 yıllarında alınan doğalgaz için "al veya öde" maddesi gereği ön ödeme niteliğinde fazla ödeme yapılması gündeme getirilmiştir. Dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, alım sözleşmesindeki "plato sürecine" geçiş sürecini uzatarak ve yıllık alım taahhütlerindeki tolerans yüzdesini artırarak sözleşme süresince -25 yıl- alımdan vazgeçilen miktarı "Ülkeye kazandırılan bedel" olarak kamuoyuna sunmuştur. Sözleşmelerde adı geçen "al veya öde" maddesi gereği alıcı, o yıl için ve dönemsel olarak (yaz-kış) taahhüt ettiği miktarı kullanmaması halinde, kullanılmayan gaz bedelini rayiç fiyattan %75 bedelini öder ve mukavelenin geri kalan sürecinde satıcıyı haberdar etmek kaydı ile bu gazı kullanır ve bakiye %25 bedeli o günkü rayiçten öder. Yani bir nevi "ön ödeme" mahiyetindedir. Bu nedenle, petrol fiyatlarındaki artışların yükselttiği doğalgaz fiyatlarının seyri göz önüne alındığı taktirde, "al ya da öde" gereği ön ödemesi yapılan doğalgaz bugünkü koşullarda daha ucuza gelmektedir. Ancak 2005 yılında Ukrayna ile Rusya Federasyonu arasındaki anlaşmazlık nedeniyle batı gazındaki kesintiler, 2006 ve 2007 yıllarında İran gazındaki kesintiler nedeniyle Türkiye Rusya Federasyonundan ilave gaz talep etmiş ve sözleşmeye göre ilave gaza daha fazla bedel ödemiştir. Yine Türkiye, LNG alımlarında spot piyasadan yüzde 30-40 fazla bedelle gaz alımı yapmak zorunda kalmıştır. Bu kapsamda;

- Mavi Akım'da formül düzeltme olarak kamuoyuna lanse edilen anlaşmalardan sonra bu proje kapsamında alınan doğalgazın metre küp fiyatında ne gibi bir değişiklik olmuştur?

- Bu formül değişikliğinden Türkiye'nin zarar ettiği yönündeki iddialar doğru mudur? Eğer doğruysa Türkiye fiyat düzeltmesinden ne kadar zarar etmiştir?

Cevaplar 1, 2:

Benzer hususları içeren 7/18707 sayılı yazılı soru önergenize verilen cevapta belirtildiği üzere; Mavi Akım Doğal Gaz Alım-Satım Anlaşmasında yer alan fiyat formülünde yazım hatasından kaynaklanan sorun nedeniyle taraflar arasında görüşmeler yapılmış ve yeni bir formül üzerinde anlaşma sağlanmıştır. Zarar iddialarının aksine Rusya'dan aldığımız doğalgaz fiyatı, petrol fiyatlarındaki hızlı yükselişe rağmen, anlaşma tadili ile rekabet edilebilir bir seviyeye düşürülmüş ve al ya da öde miktarları aşağı çekilmiştir.

Diğer taraftan, doğal gaz alım satım anlaşmaları 20-25 yıllık uzun dönemli, uluslararası ilişkiler açısından ekonomik ve siyasi etkileri olan ticari akitlerdir. Bu anlaşmaların hükümleri ticari gizlilik içermekte ve içeriğinin açıklanması da sözleşmeye aykırılık teşkil etmektedir. Bu durum gerektiğinde sözleşmenin feshi veya bu nedenle doğan zararın giderimi gibi yaptırımlara yol açabilmektedir. Ayrıca, Sözleşmelerdeki gizlilik maddesine aykırı durumların alıcının veya satıcının üçüncü şahıslarla taraf olduğu diğer anlaşmalar açısından da ticari sıkıntılar yaratması söz konusudur. Bu hususlardan dolayı fiyatlar ile ilgili olarak ayrıntı verilememektedir.